

Liefde overwint alles

U kent vast wel het boekje met de titel Karel ende Elegast of het verhaal van Van den vos Reynaerde. Een derde Middelnederlands werk, dat helaas wat in de vergetelheid is geraakt, is het verhaal van Floris ende Blancefloer. In de vergetelheid... tot nu!

Een van onze leden attendeerde mij op een tentoonstelling van borduurodoeken in museum Het Warenhuis in Axel, Zeeuws-Vlaanderen. Toen ik er op internet over zocht, kwam ik al gauw terecht bij Annie en Marc de Smet. Dit echtpaar, dat vlak over de grens in het Belgische Assenede woont, heeft het gigantische werk op zich genomen om het liefdesverhaal van Floris ende Blancefloer in tapijten te vertellen. Niet alleen hebben zij veel interesse in Middelnederlandse literatuur, zij willen ook graag het dorp Assenede meer voor het voetlicht brengen. Wat is namelijk het geval? Het oorspronkelijk Franse verhaal is in de 13^e eeuw door Diederic van Assenede in het Nederlands om-gedicht. Marc de Smet heeft het verhaal van 3940 regels in 90 stukjes 'geknipt'. Kunstenaar Peter Audenaert zet de stukjes om in tekeningen, die op linnen worden overgebracht en waarvan een tapijt wordt geborduurd. Bij elkaar wordt het uiteindelijk een tapijt van 100 meter lang.

Het verhaal

Floris ende Blancefloer werd geschreven in de tijd van de ridders. Veel verhalen uit diezelfde periode staan bol van gevechten met zwaarden en bloederige taferelen. Menig hoofd heeft gerold in de verhalen en vermoedelijk ook in werkelijkheid. Zo niet in dit verhaal. Dit is een zogenaamde hoofse ridderroman, waarin liefde overwint. Floris, moslim en van rijke ouders, houdt van Blancefloer, ook al is zij christelijk en van lage komaf. Hij doet er alles aan, vaak tegen de verdrukking in en ondanks de weerstand van zijn ouders, om Blancefloer te vinden nadat zij ontvoerd was. Zijn ouders zien dat het echte liefde betreft en werken uiteindelijk eraan mee haar te vinden.

Het is eigenlijk verrassend eigentijds, met de boodschap dat je beter kunt praten dan erop losslaan. En met nog een boodschap: komaf of religieuze achtergrond, het maakt niet uit, want liefde overwint alles.

Het borduren

De eerste zorg van Marc en Annie was of ze genoeg borduursters zouden vinden voor dit ambitieuze plan. Uiteindelijk bleek dit de minste van alle uitdagingen. Inmiddels 77 borduursters in België en daarbuiten werken aan deze enorme klus. Het echtpaar De Smet heeft een deel van hun huis beschikbaar gesteld zodat de borduursters er twee middagen per week aan kunnen werken.

Er zijn ook veel dames die er liever thuis aan werken. Ze komen regelmatig langs om hun werk te laten zien of om te overleggen. Overleg is nodig. In het verhaal bijvoorbeeld speelt Floris een aantal potjes schaak en het schaakbord

Collage zes doeken.

komt dus op meerdere doeken te staan. Omdat er verschillende dames aan werken, moet er qua kleurkeuze en steekgebruik eenheid zijn. Goed afstemmen dus! Het project heeft daarom ook een borduurcoördinator die verantwoordelijk is voor de eenheid in de doeken.

Verder kent het project een borduurspecialiste, die er vooral is om de mensen op te leiden en te begeleiden in het maken van de borduursteken op de doeken. De dames leggen de lat hoog en met steekgebruik weet men diepte, schaduw en nuance aan te brengen op de doeken.

Het museum

Het echtpaar heeft gekozen voor het beste linnen en de beste wol. Het linnen is geschonken door de Belgische linnenweverij Libeco. Dat is een enorme schenking, want er is nu al 300 m² in gebruik. Het echtpaar zelf kocht bijna 150.000 meter wol in Engeland, hetzelfde materiaal waarmee de tapijten van de Schotse Diaspora is geborduurd (zie Merkwaardig nr. 106, pag. 37).

En wat heeft het eerder genoemde museum Het Warenhuis in Axel (Zeeuws Vlaanderen) er nu mee te maken? Mede omdat er 13 Zeeuwse borduursters aan evenzoveel doeken werken, wilde dit museum een tentoonstelling maken van het tapijt in wording. Een prachtige tentoonstelling! Lees (een verkorte versie van) het verhaal voordat u gaat. U begrijpt dan zoveel meer van het geborduurde werk en u zult genieten; u ziet doeken die al af zijn, doeken waar de draadjes nog bijhangen om te kunnen doorborduren of tekeningen die nog op het doek moeten worden geborduurd. De tentoonstelling is verlengd tot eind maart 2019. Meer informatie: www.tapijtvanaassenede.be en www.hetwarenhuis.nl

Tekst: Nan van der Storm

Foto's: Marc de Smet, Nan van der Storm